

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Da mit partis ordfører, fru Dorte Bennedsen, ikke kan være til stede her i dag, skal jeg på hendes vegne sige følgende:

Med disse lovforslag står vi over for den største reform inden for retsvæsenet i mange årtier. Forslagene lægger op til en fuldstændig nyordning af domstolenes forhold med det formål at styrke deres selvstændighed og uafhængighed.

Det er vel her ved debattens start værd at understrege, at ingen – heller ikke de stærkeste kritikere – har hævdet, at der i det nuværende system i praksis har været eksempler på, at domstolene ikke har været uafhængige i deres virke. Der har derimod været relativt bred enighed om, at det ud fra rent principielle synspunkter er betænkeligt, at domstolene er underlagt en tættere administrativ og budgetmæssig styring fra den udøvende magt. Sådanne overvejelser var også medvirkende til nedsettelsen af Domstolsudvalget, og de foreliggende forslag bygger da også med nogle få undtagelser på dette udvalgsarbejde.

Socialdemokratiet kan fuldt ud støtte de to lovforslag, som nu er fremsat, herunder også at Procesbevillingsnævnet lægges ind under Domstolsstyrelsen. Det er ikke nogen hemmelighed, at der, både mens Domstolsudvalget arbejdede og i tiden efter afgivelsen af dets betænkning, har været nogle temaer, som har været genstand for relativt stor diskussion, og jeg vil godt kommentere nogle af dem her i dag.

Hovedsigtet har som nævnt været en selvstændiggørelse af domstolene, men debatten er gået på, hvor i det offentlige system Domstolsstyrelsen skal placeres. De to hovedmodeller har været enten ind under Folketinget eller i det ministerielle system. Vi deler fra Socialdemokratiets side fuldt ud de synspunkter, Domstolsudvalget er fremkommet med, herunder at en placering direkte under Folketinget indebærer en risiko for en politisering af domstolene, som kan bringe deres uafhængighed i fare. Vi har også noteret os, at et enstemmigt udvalg anbefaler, at domstolene fortsat skal høre til i det ministerielle system.

Debatten er også gået på, hvorvidt Statsministeriet eller Justitsministeriet skulle være ressortministerium, og her kunne man egentlig nøjes med at svare, at det er statsministerens suveræne ret at bestemme ressortfordelingen.

Men jeg vil godt føje til, at dels er Socialdemokratiet modstander af at gøre Statsministeriet til et egentligt ressortministerium i højere grad, end tilfældet er i dag, og dels finder vi, at med den foreslåede model, hvor ministeren ikke har nogen instruktionsbeføjelse over for Domstolsstyrelsen, er det naturligt og også ubetænkeligt, at domstolene fortsat er knyttet til Justitsministeriet. Ønsket om domstolenes selvstændiggørelse er bl.a. realiseret ved, at ministeren ikke har beføjelse over for domstolene.

På et enkelt punkt har der været problemer, nemlig i relation til bestyrelsesloven, hvorefter der ved indstilling til offentlige styrelser skal indstilles en mand og en kvinde, og hvor det derefter er ministerens pligt at sikre en balance mellem kønnene. Konflikten mellem de to lovgivninger er løst ved, at paragrafferne 2 og 3 i bestyrelsesloven ikke skal gælde ved indstillinger til bestyrelsen for Domstolsstyrelsen, men til gengæld er § 1 fortsat gældende, således at de indstillede parter har pligt til at medvirke til en alsidig sammensætning. Jeg skal ikke lægge skjul på, at det ikke kun er Socialdemokratiets håb, men også forventning, at de indstillende parter lever op til denne forudsætning.

Også når det gælder L 22 om dommerrekruttering, kan vi give vores tilslutning. Det er vores principielle opfattelse, at det vil være rigtigt at få et bredere rekrutteringsgrundlag for nye dommere end det, som har været dominerende hidtil, og vi har derfor med tilfredshed noteret os, at der vil blive igangsat forsøg, som vil gøre det nemmere for advokater at virke som konstituerede dommere. Forhåbentlig vil disse nye muligheder føre til, at flere praktiserende advokater får lyst til at søge ind ved domstolene, og dermed skulle vi gerne få et dommerkorps med en bredere samfundsmæssig baggrund og erfaring.

Der har som bekendt også været en længere debat om dommeres bierhverv og deres indtægter herfra. For os at se er den størst mulige gennemsigtighed på dette felt vigtig ud fra en retssikkerhedsmæssig synsvinkel. I den sammenhæng er det især vigtigt, at dommerens bibeskæftigelse både har været ude for en habilitetsvurdering og en vurdering af, om den for den enkelte dommer har et omfang, der får indflydelse på hovederhvervet. Efter vores vurdering er dette mål fuldt ud nået med den foreslåede indberetningsordning, hvor oplysninger om hverv bliver undergivet offentlig indsigt, også fordi det er kombineret med, at retspræsi-